



سود بانکی در آستانه کاهش

نرخ سود بانکی بار دیگر قرار است کاهش یابد تا فاصله این شاخص با نرخ تورم کمتر شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی در حالی از احتمال تصویب کاهش نرخ سود بانکی در جلسه سه‌شنبه هفته جاری شورای پول و اعتبار خبر داده است ...

نرخ سود بانکی بار دیگر قرار است کاهش یابد تا فاصله این شاخص با نرخ تورم کمتر شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی در حالی از احتمال تصویب کاهش نرخ سود بانکی در جلسه سه‌شنبه هفته جاری شورای پول و اعتبار خبر داده است که برخی کارشناسان اقتصادی و بانکی شرایط را برای این اقدام مهیا نمی‌دانند و معتقدند نرخ سود بانکی باید رقابتی باشد تا رانتهای موجود در آن از میان برود.

این شاخص تأثیرگذار در اقتصاد که به‌عنوان اصلی‌ترین ابزار بانک مرکزی برای مدیریت بازار پول شناخته می‌شود، آخرین بار هشتم اردیبهشت‌ماه سال جاری دچار تغییر شد و از 22 به 20 درصد کاهش یافت. سیر نزولی نرخ تورم اصلی‌ترین دلیل کاهش نرخ سود بانکی عنوان شده است.

هم‌اکنون نرخ سود سالانه سپرده‌های بانکی 20 درصد و نرخ تورم از سوی بانک مرکزی 15.1 درصد برآورد شده است. اختلاف 5 درصدی این دو شاخص مهم در بازار پول موجب شده تا برخی فعالان اقتصادی راه رونق بخشی به اقتصاد را در کاهش نرخ سود بانکی جست‌وجو کنند. با وجود این، کارشناسان بانکی معتقدند که شرایط برای کاهش سود بانکی مهیا نیست چراکه به غیر از نرخ تورم، باید دیگر الزامات مرتبط با این شاخص اقتصادی فراهم باشد.

به اعتقاد این کارشناسان، شرایط عرضه و تقاضا در بازار پول اجازه کاهش واقعی سود بانکی را نمی‌دهد به‌طوری که در حال حاضر تقاضا برای دریافت تسهیلات از شبکه بانکی بسیار بالاست اما در عرضه، پول که همان منابع مورد نیاز برای تسهیلات‌دهی باشد، به میزان کافی فراهم نیست به همین دلیل بانک‌ها رقابت بالایی برای جذب سپرده بایکدیگر دارند که موجب بالانرفتن سود سپرده بانکی و از طرف دیگر افزایش نرخ سود تسهیلات می‌شود. به اصطلاح بانکداران، قیمت تمام‌شده پول در شرایط فعلی بالا و این موضوع واقعیت بازار پول است.

شرایط بازار پول نشان می‌دهد که نرخ سود 20 درصدی برای سپرده‌های بانکی در رقابت میان بانک‌ها زیربا گذاشته می‌شود و بانک‌ها با روش‌های مختلف از این نرخ عبور می‌کنند. این موضوع، مناسب نبودن شرایط برای کاهش دوباره نرخ سود را نشان می‌دهد. از طرف دیگر، عده‌ای معتقدند که باید رقابت بانک‌ها نرخ سود را تعیین کند و ابلاغ دستوری آن نمی‌تواند کارساز باشد.

تأثیر سود بانکی بر رونق اقتصادی

در مورد تأثیر نرخ سود بانکی در خروج از رکود نیز دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد. به اعتقاد فعالان اقتصادی، برای خروج از رکود لازم است تا سود بانکی کاهش یابد و شرایط برای ورود سرمایه به فعالیت‌های اقتصادی فراهم شود. در این نظریه تأکید می‌شود که بالاتر بودن نرخ سود از نرخ تورم مانع گردش پول در اقتصاد و ماندن آن در حساب‌های بانکی می‌شود.

این در حالی است که کارشناسان بانکی معتقدند راه گردش منطقی و برنامه‌ریزی شده پول در اقتصاد، ورود آن به بانک‌ها و پرداخت تسهیلات است. فعالان اقتصادی بر این باورند که در این روش هم باید نرخ سود پایین باشد تا تسهیلات با قیمت ارزان به دست تولیدکنندگان برسد در غیر این صورت امکان تولید رقابت پذیر فراهم نخواهد شد. چالش رکود در اقتصاد ایران که در آمارهای اخیر مرکز آمار و منفی شدن نرخ رشد بخش صنعت و معدن نیز خود را نشان داده، موجب شده است تا وزیر اقتصاد و وزیر صنعت، معدن و تجارت از ضرورت کاهش سود بانکی برای پویایی در اقتصاد سخن بگویند.

طبق گزارش خبرگزاری خانه ملت، وزیر امور اقتصادی و دارایی با بیان اینکه احتمال کاهش سود بانکی در جلسه روز سه‌شنبه شورای پول و اعتبار وجود دارد، گفت: لایحه اصلاح نظام بانکی کامل شده و تا پایان مهر به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود. علی‌طیبنیا همچنین با تأکید بر اینکه برای خروج از رکود نیازی به ایجاد تورم نیست، تصریح کرد: آیا تمام کشورهای دنیا با کاهش اقتصاد، کاهش نرخ سود، کاهش افزایش، کاهش استفاده کرده‌اند؟ تسهیلات بانکی به تولید می‌رسد؟

محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: با پایین آوردن ۲ درصد نرخ سود بانکی سعی کرده‌ایم تحرك در بازار داخل به وجود آوریم؛ اگرچه این نرخ باید متناسب با تورم پایین بیاید، این در حالی است که برای برطرف کردن یکسری موانع تولید، نیاز به قوانین جدیدی بود که این قوانین را به مجلس پیشنهاد دادیم و تصویب شد و آیین‌نامه‌های آن نیز در حال تهیه است.

عادل پیغامی، اقتصاددان نیز در گفت‌وگو با فارس، با بیان اینکه بالا بودن نرخ سود بانکی موجب تعمیق رکود می‌شود، اظهار داشت: بالا بودن نرخ سود بانکی به این دلیل است که ما فقط تابلوی بانک مرکزی داریم اما حکمران پولی و بانک مرکزی نداریم و بانک‌ها رها هستند. وی افزود: بانک‌ها هم علاقه‌ای به پرداخت تسهیلات ندارند، زیرا خودشان در عرصه‌های سفته‌بازی مسکن و زمین و مواردی از این دست فعالیت می‌کنند و علاقه‌ای به اعطای تسهیلات به تولید ندارند.